

Zákon o ochraně oznamovatelů v praxi popisuje spoluautor jeho komentáře Michal Nulíček

Od srpna nabytí účinnosti zákon o ochraně oznamovatelů. Co bude pro praxi nejnáročnější nebo co je nejdůležitější pro správné nastavení oznamovacího systému? To v rozhovoru popisuje spoluautor komentáře vydaného společností Wolters Kluwer Michal Nulíček.

Jedná se o novou právní úpravu. Splňuje podle Vás finální znění zákona očekávání, která byla spojena s jejím přijetím? Jsou podle Vás pravidla pro ochranu oznamovatelů nastavena dostatečně efektivně?

Finální znění zákona překvapivé není. Zákonodárce přistoupil k transpozici spíše minimalisticky a zákon se od evropské směrnice příliš neliší. Jako pozitivní vnímám rozsah porušení, která mohou být oznamována - nakonec tam spadají všechny trestné činy a většina přestupků. Zde šel český zákonodárce podle mého názoru správnou a vyváženou cestou. Stejně tak se mi zdá, v rámci možností daných směrnicí, vyváženě upravený okruh soukromých a veřejných organizací, na které zákon dopadne.

Kritizováno bylo zejména to, že v českém provedení nemají organizace povinnost přijímat anonymní oznámení. Obavě z možného zneužití anonymních oznámení se dá rozumět. Na stranu druhou, i pokud by na několik nerelevantních anonymních oznámení připadlo jedno zásadní, pořád to má pro danou organizaci velký smysl. Zákon ale nebrání anonymní oznámení přijímat dobrovolně a v praxi vidíme, že se k tomu relativně často přistupuje.

Co je největším přínosem zákona do našeho právního řádu?

Zákon sjednocuje doposud roztržštěnou právní úpravu a zavádí jednotná pravidla napříč odvětvími. Protože je předlohou unijní směrnice, budou obdobná pravidla platit nejen v České republice, ale v celé EU. Jako hlavním přínos zákona lze vnímat zejména v tom, že výslovně chrání oznamovatele před odvetnými opatřeními a dává jim možnost snazšího oznamování. Zákon totiž pro vymezený okruh organizací stanovuje povinnost zřídit bezpečné interní oznamovací kanály tak, aby oznamovatelé mohli oznámení podat ústně, písemně, ale na žádost i osobně.

Z hlediska ochrany oznamovatelů je dále přínosem ochrana jejich identity a obrácení důkazního břemene v soudním řízení. To konkrétně znamená, že v případném sporu to bude zaměstnavatel, kdo bude muset prokázat, že jeho negativní postup vůči zaměstnanci není vyvolán podaným oznámením, ale je způsoben například špatnými pracovními výkony tohoto zaměstnance.

Které povinnosti ze zákona podle Vás budou pro praxi nejnáročnější?

Základní povinností společnosti je zřídit kanály pro bezpečné oznamování a komunikaci s oznamovateli a určit osobu odpovědnou za příjem a vyřizování oznámení, tzv. příslušnou osobu.

Pro společnosti bude klíčové vybudovat u zaměstnanců - potenciálních oznamovatelů, dostatečnou

důvěru v to, že zavedený systém je skutečně bezpečný. Možné obavy se mohou týkat jak odvetných opatření, ale i odsouzení od jiných zaměstnanců. Společnosti by proto měly věnovat dostatečnou pozornost nejen zavedení samotného vnitřního oznamovacího systému, ale budování povědomí o whistleblowingu jako takovém a o jeho přínosech.

Oznámení má určitý životní cyklus. Můžete nám blíže popsat, jak bude v praxi probíhat?

Oznamovatel může pro podání oznámení využít některý ze způsobů nabízených vnitřním oznamovacím systémem - může jít např. o formulář na webových stránkách, určenou emailovou adresu, telefonní linku nebo osobní setkání s příslušnou osobou. S obsahem oznámení se následně seznámí příslušná osoba, která ho vyrozumí a posoudí, zda se jedná o oznámení ve smyslu zákona a zda je důvodné. V rámci posuzování důvodnosti může provést interní šetření, které může zahrnovat prověrku interních dokumentů nebo komunikaci s dalšími zaměstnanci. O výsledku tohoto posouzení příslušná osoba rovněž informuje oznamovatele. Pokud příslušná osoba dospěje k závěru, že oznámení je důvodné, navrhne dané organizaci nápravná opatření. Využívat lze ale i externí oznamovací kanál zřízený Ministerstvem spravedlnosti.

Některé firmy už systémy pro oznamování mají zavedeny. K jakým účelům kromě oznamování trestných činů se tyto systémy v praxi nejčastěji využívají?

Již zavedené oznamovací systémy slouží typicky pro oznamování porušení etického kodexu nebo jiných interních předpisů, případně pro oznamování trestných činů. S tímto přístupem se lze setkat zejména u společností patřících do nadnárodních skupin, ale také u českých společností, které využívají výhod komplexnějšího compliance systému. Co se týče okruhu oznamovaného jednání podle nového zákona, nad rámec zákonného požadavku se mohou společnosti rozhodnout přijímat i další oznámení, například oznámení o méně závažných přestupcích nebo právě porušení etického jednání.

Co je podle Vás nejdůležitější pro správné nastavení dobře fungujícího vnitřního systému, ve který budou mít případní oznamovatelé důvěru?

Zásadním stavebním kamenem je zajištění ochrany totožnosti oznamovatele. Obava z odvetných opatření a absence důvěryhodnosti je hlavním důvodem, proč oznamovatelé váhají, zda oznámení podat. Pokud budou potenciální oznamovatelé přesvědčeni o tom, že zavedený oznamovací systém jejich totožnost dostatečně ochrání, bude podání oznámení pravděpodobnější. Zaměstnavatel by proto měl zvolit takové řešení, které dostatečnou ochranu zajistí.

Neméně podobně důležité je také správně zvolit příslušnou osobu, protože právě ona důvěrně komunikuje s oznamovatelem, posuzuje důvodnost jeho oznámení a provádí interní šetření. Na příslušnou osobu zákon neklade žádné zvláštní požadavky, ale určitě je vhodné zajistit, aby takovou pozici zastávala osoba, která bude organizovaná, slušně komunikačně vybavená, ale také se bude alespoň základně orientovat v právu.

Mgr. Michal Nulíček, LL.M., advokát a partner ROWAN LEGAL

Komentář je součástí nabídky ASPI >>> [zde](#).

Více o komentáři >>> [zde](#).

Další články:

- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Festival jako prestižní teambuilding](#)
- [Spojení Generali České a Právní ochrany D.A.S. přináší první výhodu: navýšení pojistného limitu na 5 milionů](#)
- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)
- [Jak ušetřit na energiích, aniž byste porušili zákon](#)
- [SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2025: Kdo se letos zařadil mezi špičky oboru?](#)
- [Novela stavebního zákona, transparentní odměňování a AI v právní praxi: zveme na odborné konference Wolters Kluwer](#)
- [Zásady a principy soukromého práva jako základ moderní právní praxe. Proč má studium LLM smysl nejen pro právníky](#)
- [Kmenové listy v s.r.o. - právní rámec, převod a praktické dopady](#)